

Geachte leden van de gemeenteraad,

In 2010 hebben wij u geïnformeerd met onze publicatie '[Onmisbaar](#)'. Daarin hebben we uw aandacht gevraagd voor het groeiende aantal vertrekkende vrijwilligers.

Nu in 2014 de raadszetels weer zijn verdeeld en u aan de slag gaat met tal van onderwerpen en vraagstukken, wil de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) u informeren over haar visie op de positie van de brandweervrijwilligers, de mensen die wij zien als de burgers die al decennialang met hart en ziel invulling hebben gegeven aan het begrip 'burgerparticipatie', ruim voordat dit begrip in onze huidige samenleving werd geïntroduceerd.

In de bijlage ([download en lees deze hier](#)) hebben wij getracht onze visie voor een duurzame borging van deze vorm van 'burgerparticipatie' te beschrijven. Dit in het vertrouwen dat u belang hecht aan een betaalbare, efficiënte en slagvaardige brandweer in een organisatievorm dicht bij de burger en het verantwoordelijk bestuur.

Wij voelen ons daarbij gesteund door de volgende alinea uit het regeerakkoord:

"Een sterke economie heeft baat bij een hoge kwaliteit van dienstverlening door de overheid. Dat kan alleen als we vakmanschap meer ruimte en waardering geven. Mensen in de voorste linie van het onderwijs, in de zorg en bij de politie moeten trots kunnen zijn op hun werk en zich gesteund weten door hun leidinggevenden. Vertrouwen, ruimte en voldoende tijd zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Niet toegeven aan de reflex om op elk incident te reageren met nieuwe regelgeving. Bewezen vakmanschap belonen met minder verantwoording en controle. Het loongebouw moet zo in elkaar zitten dat echte vakmensen voor promotie niet hoeven te vluchten in managementfuncties."

De 20.800 brandweervrijwilligers vormen de ruggengraat van de brandweer in Nederland. Ze zijn "belangrijke dragers van het lokale veiligheidsbeleid en daarmee in de praktijk een uitstekend voorbeeld van burgerbetrokkenheid die de kracht en de kwaliteit van de samenleving bepaalt" aldus [dhr. Anker in zijn memorabele motie in de Tweede Kamer](#). Wij hadden het niet beter kunnen omschrijven en vinden het behoud van de beschikbaarheid van brandweervrijwilligers van uitzonderlijk belang. In de afgelopen raadsperiode zijn weer meer vrijwilligers ([Aantal: 823. Bron: CBS Statline](#)) vertrokken dan er zijn ingestroomd. Wij zetten daarom hoog in op de uitvoering van de 'Visie van, voor en door vrijwilligers bij de brandweer', onze 'corebusiness' zoals dat in managementtermen wordt genoemd. Wij verzoeken u vriendelijk ons daarin te steunen.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst over onze visie dan kunt u contact opnemen met ons via [dit mailadres](#).

Rest ons u bij voorbaat te bedanken voor uw aandacht en wensen u veel wijsheid in de uitvoering van uw raadswerk.

Met vriendelijke groet,
Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers.

Marcel Dokter
Voorzitter.

Leusden, 2 april 2014

Geachte leden van de raad,

De brandweezorg is in Nederland van oudsher een taak van de gemeentebesturen. Dit is dan ook vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) van 2010. Met ingang van 1 januari 2014 zijn vrijwel alle brandweerkorpsen verplicht 'geregionaliseerd' en is het brandweerpersoneel in dienst van de veiligheidsregio. Het gemeentebestuur blijft echter verantwoordelijk voor de brandweezorg.

Uw programma voor fysieke veiligheid

Vanuit die verantwoordelijkheid richt de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV) zich tot u. Wij vragen u beleefd om onze zienswijze op de ontwikkelingen in de brandweezorg te betrekken bij de samenstelling van uw coalitieprogramma en verdere beleidsvorming. De VBV staat voor het behoud van brandweervrijwilligers als de ultieme vorm van burgerparticipatie in de basisbrandweezorg in uw lokale omgeving. Wij zijn graag bereid onze zienswijze nader aan u toe te lichten.

Context

Anno 2014, in een tijd waarin het vertrouwen en de steun van de burgers in de brandweer van vitaal belang is, lijkt in veel regio's de noodzakelijke en fragiele balans tussen risicobeheersing en incidentbestrijding en daarmee de veiligheid van burgers en brandweerpersoneel, stevig onder druk te staan. De belastingbetalers geven de veiligheidsregio's hun vertrouwen in de veronderstelling dat die de juiste dingen doen. Een punt van grote zorg van de VBV is dat dit op afzienbare termijn niet meer waar te maken is. Met het vertrek van 823 vrijwilligers in de afgelopen 4 jaar¹ en de recente ontwikkelingen in sommige veiligheidsregio's² staat een adequate, effectieve en betaalbare brandweezorg op de tocht en verschijnen er doemscenario's aan onze horizon. Zo krijgen wij in toenemende mate signalen van collectieve weerstand tegen demotiverende ontwikkelingen. Met het aanbieden van petitie hebben honderden vrijwilligers in de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Noord Oost Gelderland onlangs verzocht om aandacht voor hun standpunten.

Parallellen

Zowel de dagelijkse brandweezorg als ook de rampenbestrijding wordt in zo'n 80% van de gevallen uitgevoerd door brandweervrijwilligers. Mensen die net als u zich inzetten voor het dienen van de publieke zaak in hun eigen omgeving. De invloed van deze groep gepassioneerde vaklieden op hun vak en de uitvoering daarvan is met de regionalisering ernstig onder druk komen te staan. Wij zien daar parallellen met gemeenteraden. Ook voor het lokale bestuur is invloed uitoefenen op het beleid van Gemeenschappelijke Regelingen een lastige, zo niet onmogelijke klus geworden. Het verlengd lokaal bestuur zoals bedoeld in de Wvr blijkt keer op keer te stranden bij het Algemeen Bestuur van de Regeling, zo ook bij de veiligheidsregio's. Dat er op het gebied van de inhoudelijke betrokkenheid van gemeenteraden dus nog de nodige winst te behalen valt, werd reeds geconstateerd door de commissie Hoekstra in haar rapport over de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

Knelpunten

Op basis van de bevindingen van de commissie Hoekstra streeft het kabinet naar een zo eenvoudig en eenduidig mogelijk stelsel met operationele en bestuurlijke slagkracht. Dit streven juichen wij van harte toe en hebben daar ook concrete ideeën³ bij die wij graag met u delen. Met de onlangs uitgewerkte Visie op Vrijwilligheid⁴, de resultaten van recente enquêtes⁵ en de mening van deskundigen uit het veld,

¹ Bron: CBS StatLine

² O.a. Gooi en Vechtstreek, Limburg-Noord, Brabant Zuidoost.

³ Zie bijlage 1

⁴ <http://www.brandweervrijwilligers.nl/vrijwilligheid/vrijwilligers-hebben-eigen-visie/>

⁵ http://www.eenvandaag.nl/binnenland/48321/brandweerlieden_veiligheid_burgers_neemt_af_

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1
3833 AM Leusden
Post : Postbus 290
3830 AG Leusden

Telefoon : 033 - 49 62 768
Fax : 033 - 49 62 777
Home : www.brandweervrijwilligers.nl
E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl

Fiscaal : 81.86.45.167
KvK-nummer : 08168567
Bankrekening : 61.37.43.415
CMHF - Verenigingsnummer 90

hebben wij een duidelijk beeld van de ontwikkelingen en zien slimme oplossingen voor de gesignaleerde knelpunten. Knelpunten die zich vooral manifesteren op het gebied van bureaucratische procedures en protocollen (de 'paarse krokodillen'). Het is voor de vrijwilligers onverklaarbaar dat de repressie meestal het kind van de rekening is terwijl er in hun ogen vrijwel niets gedaan wordt aan de voor vrijwilligers vaak onbegrijpelijke, geldverslindende hiërarchische structuren en de bijna onstuitbare regelbrij. Dat werkt averechts op de motivatie van vrijwilligers.

Visie op Vrijwilligheid

In een publieke hulpverleningsorganisatie, waarvan zo'n 80% van het personeel vrijwilliger is, is het dus van eminent belang deze te behouden en te blijven boeien. In de 'Visie van, voor en door vrijwilligers bij de brandweer' worden hiertoe handvatten aangereikt. Echter, een voortvarende aanpak en initiatieven tot een krachtdadige uitvoering van de Visie zien wij helaas niet of nauwelijks terug in de landelijke en regionale beleidsdoelstellingen. Dit betreuren wij zeer en zullen daar op landelijk niveau aandacht voor vragen. Wij verzoeken u datzelfde te doen bij uw portefeuillehouder brandweer.

Winst

De meeste winst valt te behalen met het oplossen van de voornaamste knelpunten en het vinden van een goede balans tussen zaken die efficiënt op landelijk/regionaal niveau kunnen worden geregeld en wat aan het lokale – lees cluster/district - niveau kan worden overgelaten. Op lokaal niveau kan aansluiting worden gezocht bij een organisatieprincipe als zelfsturing, waarbij verbindend leiding wordt gegeven door de leidinggevende op de post alsmede door het cluster/district daarboven. Geen bureaucratische moloch op afstand maar een organisatie die bekend, aanspreekbaar nabij, slank en dienstbaar is aan het primaire proces; efficiënte en adequate noodhulp aan burgers.

Lokale verankering

De basis van het brandweerwerk ligt in het eigen verzorgingsgebied. Calamiteiten spelen zich immers grotendeels lokaal af. De brandweer is dan ook nauw verbonden met de lokale overheid en met de burgers. Een stevige lokale verankering van de brandweer is van cruciaal belang om de taken goed te kunnen (blijven) uitoefenen. Het instellen van clusters/districten met een eigen bestuurscommissie⁶ zoals dat ook eerder is voorgesteld in de Tweede Kamer bij de behandeling van de wijziging van de Wet veiligheidsregio's, geeft ook de gemeenteraadsleden weer vat op de brandweer en heeft daarom onze voorkeur.

Het grote voordeel is dat deze oplossingen de doorontwikkeling van de veiligheidsregio's en schaalvergroting naar 10 regio's niet in de weg staan, een waarborg vormen voor de lokale inbedding van de brandweer, ruimte laat voor lokale accenten en de bestuurlijke slagkracht vergroten. Het grootste voordeel zal zich manifesteren in de gemeentelijke begroting, zo is onze verwachting. De bestuurscommissie stelt het personeel aan en beheert de financiële budgetten van de basisbrandweezorg. Hiermee kan zij sturing geven aan de directe brandweezorg, noodzakelijk voor de samenleving in het gebied en daarmee directe invloed uitoefenen op de financiële lasten en lusten.

Graag verwijzen wij naar de bijlage voor ons voorstel voor een mogelijke inrichting van een brandweercluster/district waarbij efficiëntie en effectiviteit de maat der dingen zijn. De expertise op het gebied van de PIOFACH taken kan op regionaal niveau (van 25 naar 10) worden georganiseerd, dan wel bij het IFV worden belegd, afhankelijk van expertise, omvang en benodigde capaciteit.

Wij wensen u veel wijsheid bij het maken van uw keuzes.

Met vriendelijke groet,
Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers.

⁶ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32841-16.html>

Bijlage 1

Rampenbestrijding

Landelijke rampenbestrijding onderverdeeld op de schaal van de tien politie regio's

- Organiseren rampenbestrijdingstaken op regionaal niveau (ROT/BIC)
- Provincies zorgen voor beleidsteams olv CvdK
- Eigen multi organisatie tbv calamiteiten voorbereiding
- Ploefach ondersteuning voor lokale eenheden
- Kenmerkende kolommen
 - o Gemeente (oranje)
 - o GHOR/GGD/ambulancediensten (wit)
 - o Brandweer clusters/districten (rood)
 - Lokale eenheden, ter grootte van clusters/districten waarbinnen de basisbrandweezorg is georganiseerd
 - Basiseenheden hebben slagkracht en maken gebruik van eenheden binnen de cluster/district en aangrenzende gebieden
 - Basiseenheden hebben een plus om in het kader van de rampenbestrijding op te kunnen schalen naar noodzakelijke pelotons/compagnieën

Brandweercluster/district

Eenheid waaronder meerdere posten vallen

Post

- Posten zijn eenheden bestaande uit 1 of meerdere brandweervoertuigen.
- Mensen behorend bij een post houden zich primair bezig met de repressieve taak
- Mensen van een post volgen opleidingen en oefenen om de taak zo goed mogelijk uit te voeren
- De post presenteert zich om mensen zich bewust te laten worden van een brandveilige omgeving
- De post vervult activiteiten binnen de cultuur van de gemeenschap voor een maatschappelijk nut

De cluster/ het district ondersteunt de posten

- o Vernieuwing / onderhoud materialen
- o Voorbereiding vakbekwaamheid
- o Basisadministratie
 - Werkbegroting
 - Bedrijfsvoering ondersteuning
 - Vergoedingen

Centrale eenheid (op niveau politieregio/IFV)

- Personeelsondersteuning
 - o Salarisuitbetaling
 - o Ondersteuning Personeelsconsulentschap tbv clusters/districten door service + adviseur
- Financiën
 - o Boekhouding clusters
 - o Ondersteuning bij rekening en begroting
- DIV
 - o Postverwerking
 - o Archief
- Automatisering
 - o Beheer centraal systeem
 - o Ondersteuning decentrale computers
 - o Beheer software
- Telefonie
 - o Beheer telefonie contract
 - o Ondersteuning devices
- Inkoop
 - o Ondersteuning specialisten bij inkooptrajecten voor materialen en middelen die clusters/districten nodig hebben (technische kennis uit clusters/districten)
 - o Onderhoud inkoop aanbestedingen
- OIV
 - o Ondersteuning eenheden voor Operationele informatie voorziening
- OMS
 - o Regie en beheer van systemen tbv automatische brandmeldsystemen
- Regie risicobeheersing
 - o Regie taak
 - o Aansturing van gebieds-gebonden risicobeheerders in clusters /districten
- Bestuursondersteuning
 - o Voorbereiding AB/DB
 - o Coördinatie bestuurscommissies clusters / districten

Indicatie personeelsbehoefte bij het werken in clusters/districten¹.

Wat is er per cluster/district nodig?	<7 posten	>7 <12 posten	>12 posten
- Manager	1	1	1
- Beleidsondersteuner	1	1	1
- Managementassistent(e)	1	1	1
BEDRIJFSVOERING			
- Personeelsconsulent	1/3	1/2	2/3
- Beheers administratie	1	1 ½	2
- Financiële administratie/beheer	1	1 ½	1 ½ - 2
OV/REPRESSIE			
- Algemeen aanspreekpunt posten	1	1	1
- Technisch uitvoerder/verwerving	1	1	1
- Monteurs	2	3	4
- Preparatie	1	2	2
VAKBEKWAAMHEID			
- Algemeen aanspreekpunt	1	1	1
- Opleidingscoördinator	1	1	1
- Oefencoördinator	1	2	3
RISICOBEBEERSING			
- Algemeen aanspreekpunt	1	1	1
- Consulent	2	5	7

¹ Gebaseerd op praktijkervaringen.